

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis, Seu Resolutio Casuum Conscientiæ

Juxta Sacram Scripturam, Canones, Et Sanctos Patres

Continens Tractatus de Sacramentis in genere; de Baptismo, de Confirmatione, Eucharistia, Sacrificio Missæ; Constitutionem Innocentii XII. super celebratione Missarum, variaque alia decreta

Genet, François

Parisiis, 1703

Q. 9. Quid de Sacramentis legis Mosaïcæ?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40834

De Sacramentis. Cap. VII. 45

cit ut Maria pareret Salvatorem, eadem facit
ut regeneret unda credentem.

Denique Concilium Tridentinum sic habet :

Si quis dixerit per ipsa nova legis Sacramenta
ex opere operato non conferri gratiam, ana-
thema sit. Concil. Trid.
sess. 7. Can.
8.

Quest. 9. Quomodo Sacramenta legis vete-
ris, id est Mosaicæ, conferebant gratiam ?

Resp. Illam conferebant tantum ex opere
operantis, hoc est non per virtutem quæ fue-
rit in ipsis ex meritis Passionis Christi, seu ex
opere operato, sed duntaxat intuitu solius
meriti, & dispositionis, quæ erat in recipien-
tibus.

Probatum primò ex supradicta autoritate
Eugenii IV. in Concilio Florentino, ubi ait:
*Sacramenta nova legis multum à Sacramen-
tis differunt antiqua legis; illa enim non
causabant gratiam, sed eam solum per Passio-
nem Christi dandam esse figurabant: hac ve-
rò nostra, & continent gratiam, & ipsam
dignè suscipientibus conferunt.* Quod eviden-
ter probat Sacramenta veteris legis non con-
tulisse gratiam *Ex opere operato*; quoniam con-
ferre gratiam *Ex opere operato*, est eam pro-
ducere per virtutem, quæ in ipsis sit ex meritis
Passionis Christi: Concilium autem definiuit
Sacramenta antiquæ legis, non habuisse in se
talem virtutem.

Quod explicat sanctus Augustinus his ver-
bis: *Alia sunt Sacramenta dantia salutem,
alia promittentia Salvatorem: Sacramenta
novi Testamenti dant salutem; Sacramenta
veteris Testamenti promiserunt Salvatorem:
mutata sunt Sacramenta, facta sunt facilio-
ra, pauciora, salubriora, feliciora.* Quæ
verba satis ostendunt, Sacramenta veteris le-
gis non contulisse gratiam, per virtutem ali-

D. Augusti-
nus in Psal.
73.

quam quæ in ipsis fuerit; quoniam si ita contulissent, tantam vim, & virtutem habuissent, ut Sacramenta novæ legis: quod quidem contrarium est Scripturæ sacræ, & sanctis Patribus.

D. Th. 1. 2.
q. 103. art. 2.
in corp.

Denique sanctus Thomas ait; *Veteris legis ceremonia non poterant in se continere realiter virtutem profluentem à Christo incarnato & passo, sicut continent Sacramenta novæ legis, & hoc est quod ad Galatas 4. Apostolus vocat ea, egena & infirma Elementa: Infirma quidem, quia non possunt à peccato mundare: sed hæc infirmitas provenit ex eo quod sunt egena, id est eo quod non continent in se gratiam.*

Hic autem advertendum est quod quando asserimus, Sacramenta novæ legis producere gratiam per virtutem, quæ in ipsis sit, ita explicantes illud Tridentini *Ex opere operato*, non intendimus, quod Concilium, aut Eugenius Papa determinaverit, credendum esse sub pœna anathematis, Sacramenta nostra producere gratiam per virtutem, qualitatem, aut motionem physicam, ut explicant discipuli Divi Thomæ, à quo ne punctum quidem recedimus; scimus enim sententiam aliorum Theologorum, qui Causalitatem tantum moralem circa gratiam tribuunt Sacramentis novæ legis, propugnari etiam posse, ut conformem Doctrinæ Concilii Tridentini & traditioni.

Durandus in
4. dist. 1. q.
4. n. 19.

Alia est etiam opinio, ut ait Durandus, antiqua, & sine calumnia, & magis, ut mihi videtur, consona dictis Sanctorum: scilicet quod in Sacramentis non est aliqua virtus causativa gratia, characteris vel cujuscunque dispositionis seu ornatus existentis in anima; sed sunt causa sine qua non confertur gratia; quia ex divina pactione vel ordina-

De Sacramentis. Cap. VII. 47

tionem sic fit quod recipiens Sacramentum, recipiat gratiam nisi ponat obicem, & recipit gratiam non à Sacramento, sed à Deo: Nec ab ea deflectere videtur Divus Bernardus, dum ait, Sicut Canonicus investitur per librum, Abbas per baculum, Episcopus per baculum & anulum simul, sic diversa gratia diversis sunt tradita Sacramentis.

D. Bernardus:
serm. De Cæ-
na Domini.

Quare sapienter notavit Cardinalis Bellarminus, lib. 2. de Sacram. cap. 1 §. Secundo notandum. Satis esse in hac re credere, quod justificatio fidelium sequatur ex eo quod quis recipit Sacramentum, v. g. Baptismum: Ut verè ex eo quod quis baptizatur, sequatur ut justificetur.

Quod quidem clariùs explicatum est ab illustrissimis viris Valemburgis in doctissimis suis Controversiis parte 3. q. 2. ubi dicitur: Difficultas est de Sacramentorum efficacia. Vbi non quaritur an Sacramenta sint causa primariè & propriè effectivè illius gratia quæ confertur, hoc enim solius Dei est; sed an ex opere operato sequatur gratia.

Quam quidem explicationem hinc inferendam judicavi; quia explicatio horum terminorum Ex opere operato ita planè confundit confutatque hæreticos, ut eorum plurimi hodie eam agnoscant, eique libenter subscribant; quin etiam eorum nonnulli plura dixerunt, quàm necessarium foret, absolutè loquendo, ut Catholici habeantur in hac parte.

Hugo enim Grotius, celebris Calvinista, in Annotatione ad consultationem Cassandri, articulo tertio ait: Errant qui Sacramenta esse putant signa tantum acceptæ gratiæ, non etiam instrumenta per quæ Deus operatur. Voluit enim Deus per Sacramenta dare & auferre gratiam, ut honoraret Ecclesiam cui tra-

dita sunt Sacramenta, ad nos ipsi Ecclesia incorporandos: requiritur quidem in adultis dispositio ut dicitur in Missa: QUORUM FIDES TIBI COGNITA EST ET NOVA DEVOTIO: Verum efficacia non istis dispositionibus tribui solet, sed Deo, & hoc est quod dicitur ex opere operato.

Quest. 10. Videtur quod Circumcisio contulerit gratiam Ex opere operato, cum plerumque illam suscipientes elicere non possent actus fidei, & aliarum virtutum, quibus gratia potuisset illis conferri intuitu meritorum, quod Theologi vocant conferre gratiam Ex opere operantis?

Resp. Divus Thomas huic difficultati sic D. Th. 3. p. respondet: Dicendum quod in Circumcisione q. 70. art. 4. conferebatur gratia, aliter tamen quam in corp.

Baptismo: nam in Baptismo confertur gratia ex virtute ipsius Baptismi, quam habet in quantum est instrumentum Passionis Christi jam perfecta. In Circumcisione autem conferebatur gratia, non ex virtute Circumcisionis, sed ex virtute fidei Passionis Christi, cujus signum erat Circumcisio. Ita scilicet quod homo qui accipiebat Circumcisionem, profitebatur se suscipere talem fidem; vel adultus pro se, vel alius pro parvulis; unde & Apostolus dicit, Rom. 4. quod Abraham accepit signum Circumcisionis, signaculum justitiae fidei; quia scilicet justitia erat ex fide significata, non ex circumcissione significante.

Quest. 11. Sacramenta novae legis conferunt-ne majorem gratiam illa suscipientibus majore cum dispositione?

Resp. Utrique plus gratiae conferunt magis dispositis, non solum gratiae, quae datur intuitu solius meriti, & solius dispositionis recipientium, quam Theologi vocant Ex opere operantis,